

ФАКУЛЬТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА ТРАНСПОРТУ

Кафедра транспортних технологій

Транспортна географія

Лектор	<i>старший викладач Колодненко В.М.</i>
Семестр	<i>4 (3)</i>
Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Кількість кредитів	<i>5,0</i>
Форми контролю	<i>Залік</i>
Аудиторні години	<i>60годин (30 год лекцій, 30 год практичних)</i>

Загальний опис освітнього компонента

Дисципліна "Транспортна географія" передбачає підготовку молодих фахівців у напрямку використання та проектуванні територіальної організації транспортної системи.

Мета освітнього компонента:

Основною метою вивчення транспортної географії є підготовка кваліфікованих фахівців, які здатні забезпечити розв'язання транспортного забезпечення території, раціональної розробки транспортно-логістичних схем, створення теорії маршрутів.

Завдання освітнього компонента:

Знати загальні основи транспортної географії, вміти виконувати розрахунки на вантажообіг та пасажирообіг, знати переваги та недоліки різних видів транспорту, специфіку автомобільного транспорту різних країн світу.

Знати:

- аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних систем та технологій з урахуванням впливу зовнішнього середовища;
- застосовувати основні методи контролю, обліку, аналізу й оцінки стану транспортної діяльності;
- організовувати взаємодію видів транспорту;
- техніко-експлуатаційні показники: пропускна і провізна спроможність;
- комунікацій, швидкість доставки вантажів, регулярність перевезень, безпека руху;
- оцінювати вартісні показники: доходи, витрати, валова та чиста продукція транспорту;

Уміти:

- аналізувати просторову взаємодію мереж різних видів транспорту;
- визначати оцінку транспортної забезпеченості території;
- раціонально створювати теорії маршрутів та пошук оптимальної геометрії транспортних мереж;
- раціональне планування міських транспортних шляхів,
- розробляти транспортно-логістичні маршрути;

Після вивчення освітнього компонента «Транспортна географія» здобувач вищої освіти очікувано буде здатен продемонструвати наступні результати навчання:

ДРН 1. Аналізувати просторову взаємодію мереж різних видів транспорту.

ДРН 2. Давати оцінку транспортної забезпеченості території.

ДРН 3. Створювати теорії маршрутів та пошук оптимальної геометрії транспортних мереж.

ДРН 4. Проводити планування транспортних шляхів.

ДРН 5. Розробляти транспортно-логістичні маршрути.

ДРН 6. Оцінювати параметри і показники роботи транспорту.

Методи викладання, що пропонуються: Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням навчальних і контролюючих тестів.

Тематичний план дисципліни «Транспортна географія»

Тема 1. Транспортна географія і її місце в системі наук

1. Транспортна географія як наука.
2. Основні поняття транспортної географії.
3. Транспортна географія України
4. Проблеми розвитку транспортної географії та вплив транспорту на довкілля.

Тема 2. Загальні основи транспортної географії.

1. Вступ.
2. Загальні основи транспортної географії.
3. Транспортний комплекс Європи.
4. Вплив природних умов на транспорт.
5. Економічно-географічні особливості формування перевезень транспортної мережі.
6. Географія транспортно-економічних зв'язків.
7. Економіко-географічні особливості формування транспортної мережі.
8. Транспортні пункти і вузли.
9. Географія перевезення пасажирів.

Тема 3. Методологічні засади транспортної географії.

1. Транспортно-географічні дослідження: історія і сучасність.
2. Предмет і об'єкти транспортної географії.
3. Транспорт в структурі суспільно-географічних систем.
4. Фактори та особливості географічного розміщення транспорту.
5. Методичні основи транспортно-географічних досліджень.

Тема 4. Територіальні транспортні системи та мережі

1. Поняття територіальної транспортної системи.
2. Чинники та закономірності формування транспортних систем.
3. Транспортно-географічні процеси.
4. Типологія транспортних систем.
5. Моделювання та оптимізація транспортних систем.

Тема 5. Основні види транспорту та їхній взаємозв'язок.

1. Загальні поняття про транспорт та характеристика видів транспорту.
2. Транспортний процес та взаємодія різних видів транспорту.

Тема 6. Географія основних видів транспорту.

1. Автомобільний транспорт.
2. Залізничний транспорт.
3. Водний транспорт.
4. Повітряний транспорт.
5. Трубопровідний транспорт.
6. Дорожні умови експлуатації рухомого складу.
7. Європейська угода про автомагістралі.

Тема 7. Вплив природних факторів на різні види транспорту.

1. Особливості впливу природних умов на розвиток автомобільного транспорту.
2. Особливості впливу природних умов на розвиток залізничного транспорту.
3. Особливості впливу природних умов на розвиток повітряного транспорту.
4. Особливості впливу природних умов на розвиток водного транспорту.

5. Особливості впливу природних умов на розвиток трубопровідного транспорту.

Тема 8. Економіко-географічні фактори формування перевезень.

1. Характеристика залізничного транспорту.
2. Характеристика автомобільного транспорту.
3. Характеристика водного транспорту.
4. Характеристика повітряного транспорту.
5. Характеристика трубопровідного транспорту.
6. Характеристика міського пасажирського транспорту.
7. Форми територіальної організації транспорту та їх характеристика.

Тема 9. Економіко-географічні фактори формування транспортної мережі.

1. Структура транспортної мережі та закономірності її розвитку.
2. Вплив виробничо-територіальних комплексів на щільність транспортної мережі.
3. Диференціація транспортної мережі та класифікація шляхів Територія трас.
4. Забезпеченість території транспортною мережею та показники щільності мережі

Тема 10. Вплив економіко-географічних факторів на витрати транспорту.

1. Економіка транспорту.
2. Значення транспорту в господарському комплексі країни.
3. Дослідження впливу економіко-географічних факторів на розвиток підприємств різних

видів транспорту

Тема 11. Географія транспортних зв'язків.

1. Утворення транспортних зв'язків
2. Класифікація транспортних зв'язків
3. Транспортна система, її класифікація та структура

Тема 12. Географія вантажних потоків.

1. Загальний опис і значимість вантажопотоків.
2. Маршрутизація транспортних потоків.
3. Економіко-географічні закономірності в географії основних вантажопотоків.
4. Вплив економіко-географічних факторів на нерівномірність перевезень у часі і у

зустрічних напрямках.

5. Вплив економіко-географічних факторів на спеціалізацію шляхів по перевезенню вантажів.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА).

Підручники, посібники

1. Дудник І. М. Транспортна географія. Підручник. – К.: НАУ, 2016. - 288 с.
2. Нестеренко Г.І. Загальні основи транспортної географії: підручник. – Г.І. Нестеренко, С.Л. Литвиненко, П.О. Яновський Т.Ю. Габрієлова, С.І. Авраменко / За заг. ред. Г.І. Нестеренко та С.Л. Литвиненка. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. – 184 с.
3. Нестеренко Г.І. Географія основних видів транспорту: підручник. – Г.І. Нестеренко, С.Л. Литвиненко, П.О. Яновський Т.Ю. Габрієлова, С.І. Авраменко / За заг. ред. Г.І. Нестеренко та С.Л. Литвиненка. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. – 192 с.
4. Нестеренко Г.І. Транспортна географія: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. – Г.І. Нестеренко, С.Л. Литвиненко, П.О. Яновський Т.Ю. Габрієлова, С.І. Авраменко / За заг. ред. Г.І. Нестеренко та С.Л. Литвиненка. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. – 380 с.
5. Савченко В.Я., Гайдукевич В.А. Транспорт і шляхи сполучення: Підручник. – К.: Арістей, 2005. – 256 с.

Додаткові джерела

6. Географія транспорту: Курс лекцій / Л. О. Маковецька. – Луцьк: Східноєвроп. націон. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – 118 с.
7. Географія транспорту: курс лекцій / укладач Д. С. Мальчикова. – Херсон: П. П. Вишемирський В. С., 2011. – 76 с.

8. Єдина транспортна система : навч. посіб. / Ю. В. Соболев [та ін.]. – Харків : ООО «Олант», 2002. – 288 с
9. Зеркалов Д. В. Транспортна система України / Д. В. Зеркалов. – Київ: Основа, 2006. – 704 с.
10. Кузик С. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) : навч. посібник / С. Кузик, Л. Котик, І. Ванда. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. — 148 с.
11. Самойленко В. М. Географічні інформаційні системи та технології: підручник / В. М. Самойленко. – Київ: Ніка-центр, 2010. – 448 с
12. Транспортна географія: Конспект лекцій для студентів II курсу спеціальності «Організація перевезень і управління на автотранспорті» денної форми навчання/уклад. Л.П. Чайка, – Ковель: КПЕК Луцького НТУ, 2016. – 90 с.

Інші джерела

13. Автомобільний транспорт в Україні : нормат. база / [упоряд. О. М. Роїна]. - 2-е вид., змін. та допов. - Київ: КНТ, 2006. - 460 с.
14. Єдина транспортна система: Навчальний посібник /Ю.В. Соболев, В.Л. Дикань, О.Г. Дейнека, І.М. Писаревський, Л.О. Поздзянкова. – Х.: ООО “Олант”, 2002. – 288 с
15. Закон України „Про транспорт” // Вісник ВРУ, 2001.- № 22
16. Закон України "Про Генеральну схему планування території України" від 7 .02. 2002 року № 3059-III.

Програмне забезпечення.

17. Програмний пакет Microsoft Office (текстовий процесор Microsoft Word, табличний процесор Microsoft Excel, програма підготовки презентацій Microsoft PowerPoint).
18. Дистанційний курс з дисципліни «Транспортна географія» в середовищі Moodle / [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5704>